

Γεωργία Χαμηλών Εισροών και Ύπαιθρος

Ολοκληρωμένη γνώση για τη βελτίωση της οικολογικής γεωργίας

Ετήσιο ενημερωτικό δελτίο LIFT αρ.1

Ιανουάριος 2019

ΤΟ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ LIFT

Στόχος:

να προσδιοριστεί και να κατανοηθεί πως οι κοινωνικο-οικονομικοί και πολιτικοί παράγοντες επιδρούν στην ανάπτυξη των διαφόρων συστημάτων παραγωγής με οικολογική προσέγγιση και να εκτιμηθεί, σε επίπεδο εκμετάλλευσης, ομάδων εκμεταλλεύσεων και σε επίπεδο περιοχής, η αποδοτικότητα και η βιωσιμότητα των συστημάτων αυτών.

Συμμετέχοντες

φορείς: 17 εταιρείες από 12 χώρες της ΕΕ.

Διάρκεια: 48 μήνες, από 1 Μαΐου 2018 έως 30 Απριλίου 2022.

Οι οικολογικές προσεγγίσεις στις γεωργικές πρακτικές συγκεντρώνουν όλο και μεγαλύτερο ενδιαφέρον στην Ευρώπη. Ενόψει του αυξανόμενου αυτού ενδιαφέροντος, καθίσταται πλέον επιτακτική ανάγκη να εκτιμηθεί η πιθανή συμβολή τους, η δομή λειτουργίας τους, καθώς και η ελκυστικότητά τους στους γεωργούς που ενδιαφέρονται ενδεχομένως για την υιοθέτησή τους. Ειδικότερα, η οικολογική γεωργία θα πρέπει να αξιολογηθεί για τη συμβολή της στη **βελτίωση της αποδοτικότητας και της βιωσιμότητας** των γεωργικών εκμεταλλεύσεων, του αγροτικού περιβάλλοντος, των αγροτικών κοινωνιών και οικονομιών συνολικά.

Ο γενικότερος στόχος του LIFT είναι να εντοπιστούν τα πιθανά **οφέλη από την υιοθέτηση της οικολογικής γεωργίας** στην Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ) και να κατανοηθεί η επίδραση των κοινωνικο-οικονομικών και πολιτικών παραγόντων στην υιοθέτηση, αποδοτικότητα και βιωσιμότητά της, σε διάφορες χωρικές κλίμακες, από μία μόνο γεωργική εκμετάλλευση μέχρι ολόκληρες περιοχές. Για την επίτευξη του εν λόγω στόχου, το LIFT θα προσδιορίσει τους καθοριστικούς παράγοντες που συμβάλλουν στην υιοθέτηση των οικολογικών προσεγγίσεων. Επιπλέον, θα **αξιολογήσει την αποδοτικότητα και τη συνολική βιωσιμότητα** των προσεγγίσεων αυτών έναντι της συμβατικής γεωργίας σε ένα ευρύ φάσμα γεωργικών συστημάτων και γεωγραφικών κλιμάκων.

Το LIFT θα αναπτύξει νέα **μέσα πολιτικής** που θα μπορούσαν να βελτιώσουν την υιοθέτηση των οικολογικών προσεγγίσεων και, ως εκ τούτου, να συμβάλλουν στη βιώσιμη ανάπτυξη της υπαίθρου. Για το λόγο αυτό, το LIFT προτείνει ένα καινοτόμο πλαίσιο για την αξιολόγηση της βιωσιμότητας σε πολλαπλή κλίμακα, με στόχο τον εντοπισμό των κρίσιμων σημείων της υιοθέτησης των οικολογικών προσεγγίσεων για την ενίσχυση της παροχής δημόσιων

αγαθών και οικοσυστημικών υπηρεσιών. Αυτό θα επιτευχθεί μέσω της **ενσωμάτωσης της διεπιστημονικής γνώσης με την τεχνογνωσία των εμπλεκόμενων φορέων**, για την από κοινού ανάπτυξη καινοτόμων εργαλείων υποστήριξης για τη λήψη αποφάσεων.

Το πρόγραμμα θα εστιάσει και θα υποστηρίξει τις προτεραιότητες της ΕΕ που αφορούν τη γεωργία και το περιβάλλον, προκειμένου να προωθηθεί η αποδοτικότητα και η βιωσιμότητα του γεωργικού τομέα. Για να αποτυπωθεί η τεράστια ποικιλομορφία των κοινωνικο-οικονομικών και βιο-φυσικών συνθηκών της γεωργίας στην ΕΕ, θα εκπονηθούν τουλάχιστον **30 περιπτώσιολογικές μελέτες** (βλ. χάρτη στα δεξιά).

Το ερευνητικό πρόγραμμα έλαβε χρηματοδότηση από το πρόγραμμα έρευνας και καινοτομίας της ΕΕ «Ορίζοντας 2020» στο πλαίσιο της συμφωνίας επιχορήγησης αριθ. 770747

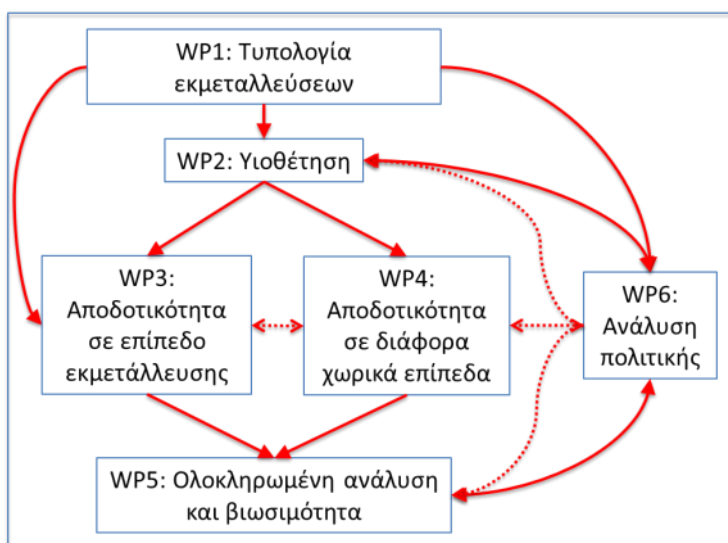
ΣΤΟΧΟΙ ΤΟΥ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Για την επίτευξη των στόχων του, το ερευνητικό πρόγραμμα LIFT θα εστιάσει στα ακόλουθα:

1. Διερεύνηση των κοινωνικο-οικονομικών και πολιτικών παραγόντων που παρεμποδίζουν ή ενισχύουν την ανάπτυξη και την υιοθέτηση οικολογικών προσεγγίσεων στη γεωργία.
2. Αξιολόγηση και σύγκριση της αποδοτικότητας και της συνολικής βιωσιμότητας των γεωργικών συστημάτων σε διαφορετικά επίπεδα ενσωμάτωσης των οικολογικών προσεγγίσεων και σε διαφορετικές κλίμακες.
3. Προτάσεις για νέα μέσα πολιτικής που θα μπορούσαν να βελτιώσουν την αποδοτικότητα και τη βιωσιμότητα, καθώς και την ανάπτυξη της οικολογικής γεωργίας.
4. Παροχή ολοκληρωμένης γνώσης σχετικά με τις οικολογικές προσεγγίσεις που στηρίζεται σε ένα ευρύ φάσμα περιπτωσιολογικών μελετών και σε ένα μείγμα κατάλληλων μεθοδολογιών (ποιοτικές, ποσοτικές, συμμετοχικές προσεγγίσεις, μοντελοποίηση) και φορέων (επιστήμονες και ένα ευρύ φάσμα εμπλεκόμενων φορέων).
5. Επίτευξη στοχευμένης διάδοσης των αποτελεσμάτων με δωρεάν εργαλεία υποστήριξης για τη λήψη αποφάσεων και με μία μαζική ανοιχτή διαδικτυακή σειρά μαθημάτων (MOOC), καθώς και προσέγγιση των φοιτητών, των φορέων χάραξης πολιτικής και των υπηρεσιών παροχής γεωργικών συμβουλών.

ΣΧΕΔΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Η ερευνητική διαδικασία του προγράμματος LIFT αποτελείται από 9 πακέτα εργασίας (WP), τα οποία αλληλοσυνδέονται και αλληλοσυμπληρώνονται με πολλούς τρόπους. Τα πρώτα έξι πακέτα εργασίας (βλ. παρακάτω σχήμα) είναι ερευνητικής φύσης, ενώ τα υπόλοιπα πακέτα εργασίας (7-9) υποστηρίζουν τη λειτουργία ολόκληρου του έργου.

Οι κόκκινες συμπαγείς γραμμές υποδεικνύουν συνδέσεις και μεταφορά πληροφοριών μεταξύ των πακέτων εργασίας (WP). Οι διακεκομμένες κόκκινες γραμμές αντιπροσωπεύουν βρόγχους και ανατροφοδότηση

Οι στόχοι των πακέτων ερευνητικών εργασιών έχουν ως εξής:

WP1 – «Τυπολογία των γεωργικών εκμεταλλεύσεων»: Ο κύριος στόχος του εν λόγω πακέτου εργασίας είναι να καθοριστεί το πλαίσιο αναφοράς για τις τυπολογίες των εκμεταλλεύσεων που θα χρησιμοποιηθεί στο πρόγραμμα LIFT και να αναπτυχθεί ένα φιλικό προς το χρήστη εργαλείο τυπολογίας.

WP2 – «Υιοθέτηση και κίνητρα για τη μετάβαση σε οικολογικές προσεγγίσεις»: Σκοπός αυτού του πακέτου εργασίας είναι να παράσχει μια προσέγγιση της αλυσίδας αξίας για την ανάλυση των εξωγενών και ενδογενών επιδράσεων στην υιοθέτηση οικολογικών προσεγγίσεων.

WP3 – «Αποδοτικότητα της οικολογικής γεωργίας σε επίπεδο γεωργικής εκμετάλλευσης»: Εκτίμηση της τεχνικο-

οικονομικής, κοινωνικής και περιβαλλοντικής αποδοτικότητας καθώς και των επιπτώσεων στην απασχόληση σε εκμεταλλεύσεις που εφαρμόζουν οικολογικές προσεγγίσεις.

WP4 – «Χωρικά χαρακτηριστικά των οικολογικών γεωργικών συστημάτων»: Διερεύνηση του αντίκτυπου της υιοθέτησης της οικολογικής γεωργίας σε επίπεδο τοπικό, περιφερειακό και ευρύτερης περιοχής.

WP5 – «Ολοκληρωμένη ανάλυση: αντισταθμίσεις και συνέργειες»: Αυτό το πακέτο εργασίας στοχεύει στην ανάπτυξη ενός ολοκληρωμένου πλαισίου για την αξιολόγηση της ευρείας ποικιλίας από οφέλη και μειονεκτήματα των οικολογικών προσεγγίσεων.

WP6 – «Ο ρόλος των πολιτικών στην ανάπτυξη της οικολογικής γεωργίας»: Το συγκεκριμένο πακέτο εργασίας θα αποκαλύψει εμπόδια, ευκαιρίες και κίνητρα που οφείλονται στις πολιτικές και που επηρεάζουν την υιοθέτηση των οικολογικών προσεγγίσεων στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις.

ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΣΤΟ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ LIFT

Το LIFT θα καλύψει όλο το φάσμα των γεωργικών πρακτικών που υιοθετούνται στις εκμεταλλεύσεις, από τις πιο συμβατικές έως τις πιο οικολογικές. Ο στόχος είναι να **αναλυθεί ένα ευρύ φάσμα οικολογικών πρακτικών**. Καλύπτει τόσο τις ήδη καθορισμένες προσεγγίσεις, όπως τη βιολογική γεωργία, τη γεωργία χαμηλών εισροών, την αγρο-οικολογία, τα εκτατικά συστήματα γεωργίας, την ολοκληρωμένη γεωργία, τη γεωργία υψηλής φυσικής αξίας και άλλες, καθώς και εκείνες που δεν έχουν ακόμη ταξινομηθεί, αλλά μπορούν να εντοπιστούν βάσει διαφόρων κριτηρίων, όπως οι πρακτικές διαχείρισης, η διαφοροποίηση των δραστηριοτήτων στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις, κ.λπ.

ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΩΝ ΕΜΠΛΕΚΟΜΕΝΩΝ ΦΟΡΕΩΝ

Η συμμετοχή των εμπλεκόμενων φορέων είναι ένα από τα βασικά στοιχεία του προγράμματος LIFT. Ως εκ τούτου, **εμπλεκόμενοι φορείς από διάφορες ομάδες είναι ευπρόσδεκτοι να συμμετάσχουν** σε διαδικασίες δημιουργίας γνώσης και δικτύωσης, που είναι επωφελείς τόσο για τα επιστημονικά αποτελέσματα του προγράμματος όσο και για την πρακτική εφαρμογή οικολογικών προσεγγίσεων στις εκμεταλλεύσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Οι εμπλεκόμενοι φορείς περιλαμβάνουν: γεωργούς, εκπροσώπους γεωργών (π.χ. ενώσεις, ομάδες παραγωγών), επιχειρήσεις του αγρο-διατροφικού τομέα, λιανοπωλητές, άλλους οικονομικούς φορείς (π.χ. τράπεζες), θεσμικούς φορείς, συλλόγους πολιτών (που ενεργούν προς όφελος του φυσικού περιβάλλοντος, κοινότητες, κ.λπ.), Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις (ΜΚΟ) και καταναλωτές.

Συναντήσεις με τοπικούς εμπλεκόμενους φορείς θα διοργανώνονται ετησίως σε έως και 24 περιοχές που έχουν επιλεγεί ως μελέτες περιπτώσεων σε χώρες της ΕΕ.

ΝΕΑ ΚΑΙ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ

Η πρώτη ετήσια (εναρκτήρια) συνάντηση των συμμετεχόντων φορέων του ερευνητικού προγράμματος LIFT πραγματοποιήθηκε στην πόλη Rennes της Γαλλίας, από τις 19 έως τις 20 Ιουνίου 2018.

Η εναρκτήρια συνάντηση του προγράμματος LIFT ξεκίνησε επίσημα τις ερευνητικές δραστηριότητες και συνέβαλε στο συντονισμό των εργασιών που σχεδιάστηκαν για το πρώτο έτος του προγράμματος.

Κατά τη διάρκεια της συνάντησης παρουσιάστηκαν οι ερευνητικές ομάδες και τα πακέτα εργασίας του προγράμματος LIFT. Η συνάντηση περιλάμβανε πάνελ και παράλληλες συνεδρίες. Οι παράλληλες συνεδρίες αποσκοπούσαν στην ενεργοποίηση συζητήσεων μεταξύ των εταίρων που συμμετέχουν σε συγκεκριμένα πακέτα εργασίας και στην οργάνωση των προγραμματισμένων εργασιών.

Συνολικά, υπήρχαν 68 άτομα, 61 άμεσα εμπλεκόμενα στις ερευνητικές δραστηριότητες, 4 μέλη της συμβουλευτικής επιτροπής LIFT, δύο εκπρόσωποι της Ευρωπαϊκής Επιτροπής που εποπτεύουν την πρόοδο του προγράμματος και ένας εκπρόσωπος του ερευνητικού προγράμματος UNISECO.

Οι πρώτες ετήσιες συναντήσεις με τοπικούς εμπλεκόμενους φορείς πραγματοποιήθηκαν σε κάθε περιοχή μελέτης από τον Νοέμβριο του 2018 έως και τον Φεβρουάριο του 2019.

Οι συναντήσεις κατά το πρώτο έτος του προγράμματος LIFT διεξήχθησαν κυρίως υπό τη μορφή Υβριδικού Φόρουμ για την εξασφάλιση της ενεργού συμμετοχής των τοπικών εμπλεκόμενων φορέων.

Οι απόψεις που λαμβάνονται από τους εμπλεκόμενους φορείς θα εξυπηρετήσουν ανάγκες όλων των πακέτων εργασίας και θα καλύψουν θέματα όπως: εμπόδια και λύσεις για την υιοθέτηση οικολογικών πρακτικών από τις γεωργικές εκμεταλλεύσεις, καινοτομία και αποδοτικότητα της οικολογικής γεωργίας, αλλαγές σε γεωργικές τεχνολογίες και επιπτώσεις στην οικονομική, κοινωνική και περιβαλλοντική αποδοτικότητα.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Η πρώτη επιστημονική έκθεση δημοσιεύθηκε: **D1.1. Ανασκόπηση των ορισμών των υφιστάμενων οικολογικών προσεγγίσεων.**

Η έκθεση μπορεί να ληφθεί από τον ιστότοπο του LIFT: www.lift-h2020.eu.

Η έκθεση καταρτίστηκε από τους εταίρους: JRC (Ιταλία), SRUC (Ηνωμένο Βασίλειο), UNIBO (Ιταλία), UBO (Γερμανία), INRA (Γαλλία).

Η έκθεση παρουσιάζει τα πρώτα βήματα για τον καθορισμό ενός πλαισίου που προσδιορίζει τα βασικά γεωργικά συστήματα και το βαθμό με τον οποίο καθένα από αυτά υιοθετεί οικολογικές πρακτικές. Αυτή η πρώτη φάση για την τυπολογία αποσκοπεί στην παροχή ενός ενοποιημένου πλαισίου που αποτελείται από γεωργικά συστήματα και γεωργικές πρακτικές και σε μία πρώτη προσπάθεια να αναγνωριστούν ποιες πρακτικές εφαρμόζονται σε κάθε συγκεκριμένο σύστημα.

Διεξήχθη μια βιβλιογραφική ανασκόπηση για τον εντοπισμό των υπάρχουσών κατηγοριοποιήσεων των τύπων των γεωργικών εκμεταλλεύσεων βάσει του βαθμού εφαρμογής των οικολογικών προσεγγίσεων και πρακτικών. Η ανασκόπηση περιλάμβανε λεπτομερή αναζήτηση σε τρεις βάσεις δεδομένων: Web of Science – WoS Core Collections, Scopus, CAB Direct.

Τα αποτελέσματα της ανασκόπησης αυτής οδήγησαν στην ταυτοποίηση των ακόλουθων γεωργικών συστημάτων τα οποία κατατάσσονται με φθίνοντα βαθμό υιοθέτησης οικολογικών πρακτικών: αγρο-οικολογική, βιολογική και βιοδυναμική, ολοκληρωμένη, χαμηλών εισροών, συντήρησης και συμβατική γεωργία.

Με βάση τη βιβλιογραφία και την αξιολόγηση των εμπειρογνομώνων, προτάθηκε ένα πλαίσιο για την ομαδοποίηση των γεωργικών πρακτικών και έγινε η πρώτη προσπάθεια σύνδεσης των γεωργικών συστημάτων με τις γεωργικές πρακτικές.

Τα επόμενα βήματα περιλαμβάνουν την προσάρτηση δεδομένων και κατώτατων ορίων στις γεωργικές πρακτικές, τα οποία θα χρησιμοποιηθούν για την τροφοδότηση των αναλύσεων και των διαδικασιών μοντελοποίησης προκειμένου να χαρακτηριστούν οι εκμεταλλεύσεις ως προς το βαθμό υιοθέτησης οικολογικών πρακτικών.

ΜΑΘΕΤΕ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΑ ΓΙΑ ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ LIFT!

Για να ενημερώνεστε για τα τελευταία νέα, τα αποτελέσματα της έρευνας και τις προγραμματισμένες συναντήσεις των εμπλεκόμενων φορέων στην περιοχή σας ή για να εγγραφείτε προκειμένου να λαμβάνετε ενημερωτικά δελτία και νέα για το ερευνητικό πρόγραμμα LIFT, επισκεφθείτε την ιστοσελίδα μας: www.lift-h2020.eu, τους λογαριασμούς μας στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης ή επικοινωνήστε με τους εκπροσώπους του έργου LIFT μέσω της σελίδας επικοινωνίας της ιστοσελίδας.

Το ερευνητικό πρόγραμμα LIFT συντονίζεται από:

Υπόλοιποι εταίροι:

Συντονιστής προγράμματος:
Laure Latruffe
INRA
Rennes, Γαλλία

Υπεύθυνος επικοινωνίας:
Vitaliy Krupin
IRWIR PAN
Βαρσοβία, Πολωνία

Διαχειριστής του προγράμματος:
Floriana-Alina Pondichie
INRA Transfert
Παρίσι, Γαλλία

www.lift-h2020.eu